

PRIOPĆENJE

FIRST RELEASE

Obvezni ste da prilikom dozvoljenih radnji, u svom proizvodu ili aplikaciji navedete izvor podataka.
You are required to specify a data source when allowed in your product or application.

GODINA/YEAR XIV

SARAJEVO, 29.11.2023.

BROJ/NUMBER 1

OKOLIŠ

ENVIRONMENT

JAVNI ODVOZ I ODLAGANJE KOMUNALNOG OTPADA, 2022.

Public transportation and disposal of municipal waste, 2022

Generirani komunalni otpad

Bosna i Hercegovina je u 2022. godini generirala 1,1 milijuna tona komunalnog otpada, što je za 3,6% manje u odnosu na 2021. godinu.

Stanovnik Bosne i Hercegovine proizveo je u prosjeku 345 kg komunalnog otpada u 2022. godini.

U 2022. javnim odvozom je prikupljeno 929 141 tona komunalnog otpada, što je 1,9% više u poređenju sa 2021.

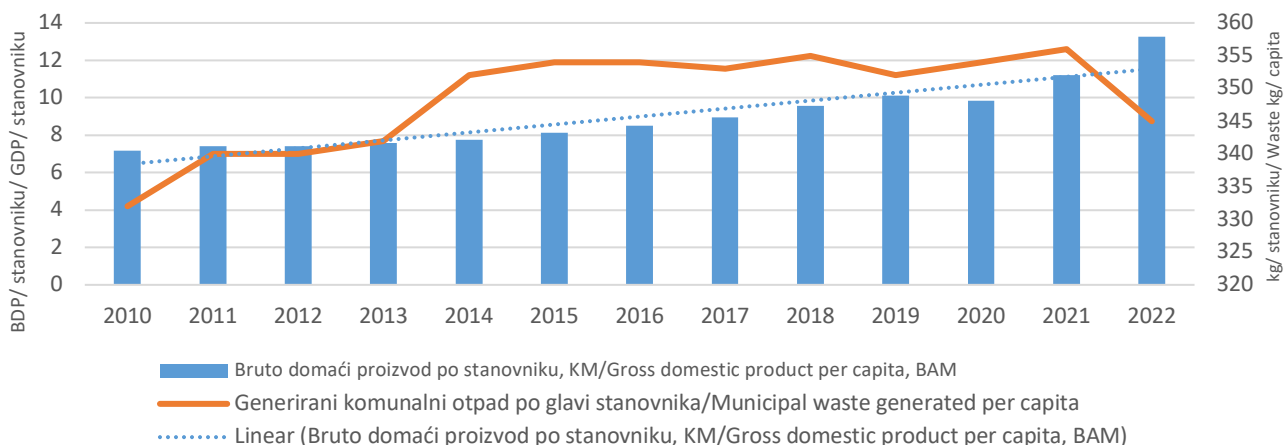
Podaci koji ukazuju na porijeklo stvaranja prikupljenog komunalnog otpada pokazuju da je najveći porast bio registriran u sakupljanju otpada iz kućanstava, čak 81,3% ukupno prikupljenog otpada.

Tretman komunalnog otpada

971 tis. tona otpada je prispjelo na kontrolirana odlagališta otpada, od toga je trajno odloženo 99,03% otpada, kao opcija zbrinjavanja. Stopa odlaganja komunalnog otpada manja je za 0,2% u 2022. godini. Trenutni trend ukazuje na to da treba učiniti više na prevenciji stvaranja otpada, kao i na značajnom povećanju stope recikliranja u narednim godinama.

Graf 1. PROIZVEDENI KOMUNALNI OTPAD, Bosna i Hercegovina

Graph 1. Generated municipal waste, Bosnia and Herzegovina

Tablica 1. PROIZVEDENI KOMUNALNI OTPAD, Bosna i Hercegovina

Table 1. Generated municipal waste, Bosnia and Herzegovina

	2022.	
Proizvedeni komunalni otpad, tona	1 184 449	<i>Generated municipal waste, tonnes</i>
Godišnja količina otpada po stanovniku, kg	345	<i>Annual municipal waste per person, kg</i>
Dnevna količina otpada po stanovniku, kg	0,94	<i>Daily municipal waste per person, kg</i>

Tablica 2. PRIKUPLJENI KOMUNALNI OTPAD PREMA IZVORU NASTANKA, BiH, 000 tona

Table 2. Waste collected by communal services by origin, BiH, 000 tonnes

	Ukupno <i>Total</i>	Ukupno <i>Total</i>	Ukupno <i>Total</i>	Ukupno <i>Total</i>	Promjena <i>Change, %</i>	Promjena <i>Change, %</i>	
	2019.	2020.	2021.	2022.	$\frac{2021}{2020}$	$\frac{2022}{2021}$	
Otpad iz kućanstava	728	728	762	755	4,6	-0,9	<i>Waste from households</i>
Otpad iz proizvodnih i uslužnih djelatnosti	175	166	154	151	-7,2	-2	<i>Waste from production and service activities</i>
Otpad iz javnih komunalnih službi	30	29	24	23	-17,3	-4,2	<i>Waste from public communal services</i>
Ukupno	933	923	940	929	1,8	-1,2	<i>Total</i>

Tablica 3. SASTAV KOMUNALNOG OTPADA PRIKUPLJENOG JAVNIM ODVOZOM, BiH, tona

Table 3. Waste collected by communal services by composition, BiH, tonnes

	2022.	
Miješani komunalni otpad	853 565,24	<i>Mixed municipal waste</i>
Ostaci čišćenja ulica	15 157,87	<i>Street cleaning residues</i>
Papir i karton ¹	12 834,34	<i>Paper and cardboard</i>
Krupni otpad	9 386,13	<i>Bulky waste</i>
Biorazgradivi otpad	8 936,77	<i>Biodegradable garden and park waste</i>
Biorazgradivi otpad (iz kuhinja i kantina)	5 487,37	<i>Biodegradable kitchen and canteen waste</i>
Plastika ¹	3 831,96	<i>Plastic</i>
Zemlja i kamenje	3 760,53	<i>Earth and stones</i>
Staklo ¹	3 383,56	<i>Glass</i>
Ostali otpad koji nije biorazgradiv	3 295,14	<i>Non-biodegradable waste</i>
Metal ¹	2 988,97	<i>Metals</i>
Ostalo	2 906,05	<i>Other</i>
Tekstil ¹	2 416,71	<i>Textiles</i>
Drvo ¹	1 153,02	<i>Wood</i>
Otpad električne i elektroničke opreme	34,44	<i>Waste electrical and electronic equipment</i>
Opasni otpad	3,3	<i>Hazardous waste</i>
UKUPNO	929 141,4	Total

¹Uključuje ambalažni otpad i odvojeno prikupljeni otpad.
Includes packaging waste and separately collected waste

²Opasni otpad je uključen.
Includes hazardous waste

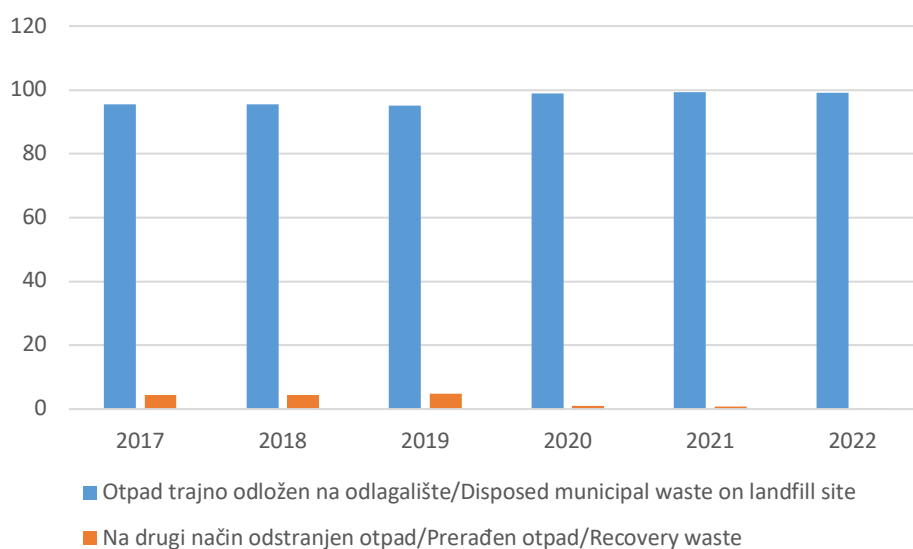
Tablica 4. SASTAV OTPADA IZ KUĆANSTAVA PRIKUPLJENOG JAVNIM ODVOZOM , BiH, tona
Table 4. Household waste by material, Bosnia and Herzegovina, tonnes

	2022.	
Miješani komunalni otpad	724 160,6	<i>Mixed municipal waste</i>
Krupni otpad	6 651,16	<i>Bulky waste</i>
Papir i karton ¹	4 577,00	<i>Paper and cardboard</i>
Biorazgradivi otpad (iz kuhinja i kantina)	3 758,59	<i>Biodegradable kitchen and canteen waste</i>
Biorazgradivi otpad	2 559,00	<i>Biodegradable garden and park waste</i>
Zemlja i kamenje	2 473,69	<i>Earth and stones</i>
Ostali otpad koji nije biorazgradiv	2 418,93	<i>Non-biodegradable waste</i>
Plastika ¹	2 104,49	<i>Plastic</i>
Metal ¹	1 798,33	<i>Metals</i>
Staklo ¹	1 505,69	<i>Glass</i>
Ostalo	1 346,97	<i>Other</i>
Tekstil	981,65	<i>Textiles</i>
Drvo ¹	648,21	<i>Wood</i>
Otpad električne i elektroničke opreme	17,16	<i>Waste electrical and electronic equipment</i>
Opasni otpad	1,3	<i>Hazardous waste</i>
UKUPNO	755 002,77	Total

¹Uključuje ambalažni otpad i odvojeno prikupljeni otpad.
Includes packaging waste and separately collected waste

²Opasni otpad je uključen.
Includes hazardous waste

Graf 2. UPRAVLJANJE SKUPLJENIM KOMUNALNIM OTPADOM, BiH, %
Graph 2. Collected municipal solid waste management, BiH;%

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Podaci predstavljani u ovom priopćenju temelje se na metodologiji koja se primjenjuje za izvješćivanje o komunalnom otpadu koje Agencija za statistiku BiH (BHAS) podnosi Eurostatu na godišnjoj razini.

Podaci Eurostata o stvaranju i tretmanu komunalnog otpada, koji su izraženi u kilogramima po stanovniku, temelje se na podacima BHAS-a o ukupnom stanovništvu, kao procjeni sredinom godine.

Podaci o komunalnom otpadu se prikupljaju putem statističkih istraživanja: Godišnje izvješće o sakupljenom otpadu (obrazac KOM-6aS) i Godišnje izvješće o odloženom otpadu (obrazac KOM-6aD).

KOM 6aS izvještajne jedinice su poslovni subjekti, kojima je općina dodijelila pravo na sakupljanje otpada, bez obzira na to da li su oni samo sakupljači otpada ili u isto vrijeme upravljaju odlagalištem otpada i sve izvještajne jedinice koje imaju ekološku dozvolu za sakupljanje komunalnog otpada.

Svrha godišnjeg istraživanja o sakupljanju otpada (KOM 6aS) je praćenje podataka o prikupljenim / primljenim količinama otpada i njegovim naknadnim tokovima. Ovo istraživanje također predstavlja izvor podataka o izvozu otpada i jedan je od izvora podataka o stvaranju otpada (istraživanje OTP-otpad iz proizvodnih i uslužnih djelatnosti).

Slijedeće ključne varijable se mjere i istraživanju o sakupljanju otpada (KOM6aS):

- Ukupna godišnja količina prikupljenog otpada;
- Količina prikupljenog (odloženog, predatog) otpada;
- Količina otpada prema izvoru nastanka;
- Količine isporučene na teritoriju BiH drugim kompanijama na daljnje postupanje;
- Količine izvezenog otpada.

Ključne statistike u istraživanju KOM6aS su podaci o:

- Količini sakupljenog otpada prema vrsti otpada (Europska lista otpada - LoW, Europska klasifikacija otpada za statistiku - EWCSTAT klasifikacija).

KOM 6aD izvještajne jedinice su poslovni subjekti koji upravljaju komunalnim odlagalištem otpada. U upitniku se prikazuju sve količine otpada koje su u godini izvješćivanja prispjele na odlagalište, bez obzira na to kako je otpad prikupljen.

Promatrane jedinice su poslovni subjekti koji u okviru svoje djelatnosti prikupljaju otpad od drugih privrednih subjekata u svrhu daljnje prerade ili odlaganja i imaju ekološku dozvolu za preradu i / ili odlaganje otpada.

Ključne varijable:

- Ukupna godišnja količina i zalihe prikupljenog otpada;
- Metode tretmana otpada za prikupljeni otpad u referentnoj godini.

Dodatne informacije o metodologiji prikupljanja podataka mogu se naći na:
http://www.bhas.ba/data/Publikacije/Metodologije/ENV_00_2020_MD_0_BS.pdf

NOTES ON METHODOLOGY

Data presented in this new release is based on methodology that is applied for the municipal waste data reporting which is submitted on an annual basis by Agency for Statistics of BiH (BHAS) to Eurostat.

Eurostat data on municipal waste generation and treatment, which is expressed in kilograms per capita, is based on BHAS data regarding the total population as a mid year estimate.

Data on municipal waste is collected through statistical surveys: Annual report on collected municipal waste (form KOM-6aS) and Annual report on the amount of waste landfilled (form KOM-6aD).

KOM-6aS, reporting units are business entities, which have been granted the right to waste collection, regardless of whether they are only waste collectors or at the same time manage the landfill site.

The purpose of the annual waste collection (KOM 6aS) survey is to monitor data on the collected/received quantities of waste and its subsequent flows. This survey represents also a source for data on waste export and it is one of the sources for Waste Generation data (the OTP-waste from productive and service activities).

The following key variables are measured in the survey KOM 6aS:

- *Total annual amount of collected waste;*
- *Amount of collected (disposed, delivered) waste;*
- *The amount of waste according to the source;*
- *Quantities delivered on the territory of BiH to other companies for further processing;*
- *Quantities of exported waste*

The key statistics in the KOM6aS survey are data on:

- *Quantity of collected waste by type of waste (European Waste List - LoW, European Waste Classification for Statistics - EWCSTAT classification).*

KOM 6aD reporting units are the business entities that manage the municipal landfill. Data are collected on the amount of waste that, in the year of reporting, arrived at the landfill, regardless of how the waste was collected.

The observed units are business entities that, within their activity, collect waste from other economic entities for the purpose of further processing or disposal and have an environmental permit for processing and / or disposal of waste.

Key variables:

- *Total annual quantity and stocks of collected waste;*
- *Waste treatment methods for collected waste in the reference year.*

More information relating on methodology may be accessed at:

http://www.bhas.ba/data/Publikacije/Metodologije/ENV_00_2020_MD_0_EN.pdf

DEFINICIJE

Otpad je definiran od strane EU Okvirne direktive o otpadu kao svaka supstanca ili predmet koje posjednik odbacuje ili namjerava ili mora odbaciti.

Komunalni otpad definiran je kao otpad koji nastaje u stambenim naseljima, a uključuje otpad iz kućanstava, kao i drugi otpad iz proizvodne i/ili uslužne djelatnosti ako je po svojoj prirodi ili sastavu sličan otpadu iz kućanstava. Komunalni otpad se sastoji od otpada prikupljenog od strane ili u ime općinskih vlasti, ili izravno od privatnog sektora. Glavni tok otpada potječe iz kućanstava, iako je uključen i slični otpad iz izvora kao što su trgovina, uredi, javne institucije, vrtni i tržišni otpad. Također uključuje i glomazan otpad.

Miješani komunalni otpad je otpad iz kućanstava, otpad iz trgovina, industrije, iz ustanova, građevinski otpad, a koji je po osobinama i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, i iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.) te u Listi otpada označen kao 20 03 01.

Kategorije otpada su definirane na temelju Europske statističke Klasifikacije otpada (EWC-Stat), koja predstavlja nomenklaturu orijentiranu prema materiji i koja je posebno kreirana za EU statistiku otpada. 51 kategorija otpada sadrži 21 kategoriju opasnog otpada i 30 kategorija neopasnog otpada. Skupovi podataka sadrže podjelu na 51 kategoriju otpada prema Europskoj klasifikaciji otpada za statističke svrhe: EWC-Stat. To je klasifikacija koja se uglavnom odnosi na supstance i razlikuje opasni i neopasni otpad. Klasifikacija je povezana sa administrativnom klasifikacijom Lista otpada: List of wastes.

Odvojeno prikupljene vrste otpada su: Papir, karton, staklo, tekstil i drugo.

Ostali postupci zbrinjavanja otpada (D) su Zbrinjavanje otpada (D) predstavlja svaki postupak koji nije obrada otpada, uključujući slučaj kad postupak kao sekundarnu posljedicu ima obnovu tvari ili energije." D postupci zbrinjavanja" označavaju ili predobradu otpada ili stabiliziranje (npr. fizičko-kemijska obrada); dugoročno skladištenje (odlaganje, podzemno skladištenje); ili uništavanje (spaljivanje) otpada.

Postupci obrade otpada (R) je svaki postupak čiji je glavni rezultat korištenje otpada u korisne svrhe kada otpad zamjenjuje druge materijale koje bi inače trebalo upotrijebiti za tu svrhu ili otpad koji se priprema kako bi ispunio tu svrhu, u tvornici ili u širem ekonomskom smislu. R postupci obrade označavaju ponovno korištenje otpada; recikliranje (obrada materijala za korištenje u istu namjenu kao primarni material, npr. otpaci željeza se koriste za proizvodnju čelika); regeneracija (obrada materijala koji se ne koriste za istu namjenu kao i primarni material, npr. otpaci bakra se koriste za proizvodnju spojeva bakra); obrada energije (spaljivanje).

Odlagalište otpada je mjesto namijenjeno odlaganju otpada na površini ili ispod površine zemljišta.

DEFINITIONS

Waste is defined by the Waste Framework Directive of the EU, as any substance or object that the owner discards or intends or must discard.

Municipal waste is defined as waste generated in residential areas, and includes waste from households, as well as other waste from production and/or service activities, if by its nature or composition it is similar to household waste. Municipal waste consists of waste collected by or on behalf of municipal authorities, or directly from the private sector. The main stream of waste originates from households, although similar wastes from sources such as shops, offices, public institutions, gardens and markets waste are included. It also includes bulky waste.

Mixed municipal waste is household waste, waste from shops, industry, institutions, construction waste, which is by characteristics and composition similar to household waste, and from which particular materials are not separated by certain materials (such as paper, glass etc.) and it is in the List of waste designated as 20 03 01.

Waste categories are defined on the basis of the European Statistical Waste Classification (EWC-Stat), which is a matter-oriented nomenclature and specifically created for EU waste statistics. The 51 categories of waste contain 21 categories of hazardous waste and 30 categories of non-hazardous waste. Data sets contain a division into 51 categories of waste according to the European Waste Classification for statistical purposes: EWC-Stat. The classification is related to the administrative classification the List of Waste: List of wastes.

Separately collected types of waste are: paper, cardboard, glass, textile and similar

Other waste disposal procedures Disposal (D) is any operation other than waste treatment, including where the recovery of the substance or energy is a secondary consequence. " D disposal operations "means either waste pre-treatment or stabilization (eg physico-chemical treatment); long-term storage (disposal, underground storage); or destruction (incineration) of waste.

Waste treatment procedures (R) is any operation the main result of which is the use of waste for useful purposes when the waste replaces other materials that should otherwise be used for that purpose or waste prepared to fulfill that purpose, in a factory or in a broader economic sense. R treatment procedures indicate the reuse of waste; recycling (treatment of materials for use for the same purpose as the primary material, eg iron scrap is used for steel production); regeneration (treatment of materials not used for the same purpose as the primary material, eg copper scrap used for the production of copper compounds); energy processing (incineration).

Landfill is intended for disposal at the surface or beneath the land surface.

Publikuje Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 911 911 | Telefaks/Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronička pošta/E-mail: bhas@bhas.gov.ba | Internetska stranica/Web site: www.bhas.gov.ba

Odgovorne osobe/Responsible persons:

Ševala Korajčević, šefica odjela za okoliš, energiju i regionalne statistike
Sevala Korajcevic, Head of Environment, Energy and Regional Statistics Department

Vesna Ćužić, ravnateljica
Vesna Ćužić, General Director

Priopćenje priredili: Alma Džananović
Prepared by: Alma Džananovic

Razmislite o očuvanju okoliša prije štampanja dokumenta.
Please consider the environment before printing this document.